

Rodina a čas konce

Texty na tento týden

Mal 3,23.24; Mt 11,14.15; 17,10; 1Kr 16,29–17,24; 18,20–45; Mt 3,2

Základní verš

„Hle, posílám k vám proroka Elijáše, dříve než přijde den Hospodinův veliký a hrozný. On obrátí srdce otců k synům a srdce synů k otcům, abych při svém příchodu nestihl zemi klatbou.“ (Mal 3,23.24)

Během svého života prožíváme různá období. Některé úseky našeho života pokládáme za dobré a úspěšné, jiné vnímáme jako těžké nebo smutné. Některými životními etapami projdou rodiny nedotčené a pevné (nebo dokonce posílené), jiné je vyčerpají, někdy až nadraz (nebo je dokonce zničí).

Ať se právě teď nacházíme v jakémkoli období nebo stavu – ať už jako jednotlivci, nebo celé rodiny – můžeme a potřebujeme žít ve světle Božích zaslíbení, držet se jich celým srdcem a celou duší a silou, protože jsou vlastně naši jedinou nadějí. Ale jak úžasnou nadějí nám mohou dát! V Božím slově je zaznamenáno mnoho zaslíbení, na které se – bez ohledu na naši konkrétní aktuální situaci – můžeme spolehnout, můžeme se na ně odvolávat a můžeme prosit, aby se stala realitou v našem osobním životě, v životě našich milovaných, v životě naší rodiny i v životě církve.

V této poslední lekci se budeme věnovat některým biblickým příběhům, zaslíbením a zkušenostem v různém kontextu. Budeme se snažit najít poučení pro náš každodenní život – a to bez ohledu na situaci, v níž se právě nacházíme. Vždyť ať už jsme kdokoli, ať se nacházíme kdekoli a ať jsme v jakékoli etapě našeho života, velmi pravděpodobně prožíváme obavy, těžkosti a zápasy. Naštěstí uctíváme Boha, který nejenže přesně rozumí tomu, co prožíváme, ale je větší než všechny naše potíže a trápení.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

PROROCTVÍ O OBRÁCENÝCH SRDCÍCH

²³Hle, posílám k vám proroka Elijáše, dříve než přijde den Hospodinův veliký a hrozný. ²⁴On obrátí srdce otců k synům a srdce synů k otcům, abych při svém příchodu nestihl zemi klatbou. (Mal 3,23.24)

³⁷Odpověz mi, Hospodine! Odpověz mi, ať pozná tento lid, že ty, Hospodine, jsi Bůh. Ty sám obrátíš jejich srdce zpět k sobě. ³⁸I spadl Hospodinův oheň a pozřel zápalnou oběť i dříví, kameny i prst, a vodu z příkopu vypil. ³⁹Když to všichni lidé spatřili, padli na tvář a volali: „Jen Hospodin je Bůh! Jen Hospodin je Bůh!“ (1Kr 18,37–39)

Osobní studium

Porovnej předpověď o přicházejícím Eliášovi s novozákonními odvolávkami na tuto událost. Uvažuj o tom v kontextu veršů Mal 3,23.24; Mt 11,14.15; 17,10; Mk 6,15 a L 1,17.

Ve dnech Malachiáše Bůh vyzýval národ: „Navraťte se ke mně a já se navrátím k vám.“ Odpovědí mu však byla namyšlená protiotázka: „Jak se máme vrátit?“ (Mal 3,7) Znechucený prorok oznámil, že Bůh dá lidem ještě jednu příležitost k oživení, k obnově srdce. S odvoláním na reformu, kterou začal prorok Eliáš (1Kr 18,37), Malachiáš předpověděl, že Eliáš se vrátí znovu a „obrátil srdce otců k synům a srdce synů k otcům“ (Mal 3,24).

Židovská tradice si osvojila myšlenku, že Eliáš se vrátí osobně, jako předzvěst Mesiáše (viz Mt 17,10; Mk 6,15). Nový zákon před-

stavuje Jana Křtitele jako naplnění tohoto proroctví (Mt 11,14.15; L 1,17).

Jak rozumíš předpovědi, že přichází Eliáš „obrátil srdce“?

Tyto texty mají různé aplikace: (1) Odkazují na smíření Božího lidu s Hospodinem. Bůh jako Otec (Iz 63,16) svůj hněv vůči svým dětem odvrátil (Mi 7,18.19) a volá je zpět k sobě (Iz 44,22; Mal 3,7). (2) Mluví o spojení nové generace s předchozími věrnými následovníky prostřednictvím obnovy smlouvy.

Ve Starém zákoně opakovaně zaznívá prorocká výzva Božímu lidu, aby následoval víru patriarchů. Otázka, zda zem zůstane požehnaným místem, přímo souvisela s věrností Božího lidu smlouvě (Dt 4,29–31). (3) Tyto texty ukazují na obnovu a oživení rodinných vztahů. Vztahy mezi rodiči a dětmi jsou praktickým vyjádřením věrnosti Bohu. A nejen to, kvalita vztahů mezi rodiči a dětmi je úzce propojena s Božím požehnáním (Př 2,21).

Aplikace

Jak souvisí obnova našeho vztahu s Bohem s obnovou rodinných vztahů? Proč má být obnovení vztahu s Bohem na prvním místě?

OPĚTOVNÉ SETKÁNÍ RODINY

¹⁷Po těchto událostech onemocněl syn té ženy, paní domu. V nemoci se mu přitížilo, ba již přestal dýchat. ¹⁸Tu řekla Elijášovi: „Co ti bylo do mých věcí, muži Boží? Přišel jsi ke mně, abys mi připomněl mou nepravost a mému synu přivodil smrt?“ ¹⁹On jí řekl: „Dej mi svého syna!“ Vzal jí ho z klína, vynesl jej do pokojíka na střeše, kde bydlel, a položil ho na své lože. ²⁰Pak volal k Hospodinu: „Hospodine, můj Bože, cožpak i té vdově, u které jsem hostem, způsobíš zlo a přivodíš jejímu synu smrt?“ ²¹Třikrát se nad dítětem sklonil a volal k Hospodinu: „Hospodine, můj Bože, ať se prosím vrátí do tohoto dítěte život!“ ²²Hospodin Elijášův hlas vyslyšel, do dítěte se navrátil život a ožilo. ²³Elijáš dítě vzal, snesl je z pokojíka na střeše do domu, dal je jeho matce a řekl: „Pohled, tvůj syn je živ.“ (1Kr 17,17–23)

Osobní studium

Zavedení uctívání Baala, o které se přičinila Jezábel, sidónská manželka krále Achaba, urychlilo morální úpadek Izraele. Boží zásady, podle kterých bylo manželství, rodina a sexualita darem, který měl budovat mezilidské vztahy a odrážet lásku Stvořitele, byly zastíněny takovými praktikami, jako byla prostituce, nedovolené spojování sexuality s bohoslužbou a jinými zvrátenostmi. Do takové situace vzkvétající modloslužby a všeobecného odpadnutí od Boha vystoupil Elijáš. Už samotné jeho jméno „Hospodin je můj Bůh“ znělo jako pokárání těm, kteří uctívali Baala.

Přečti si 1Kr 16,29–17,24. Jaká byla Elijášova zkušenost s potíráním pohanských pověr a s přinášením nového života do rodin? (Viz také L 4,25.26.)

Když Elijáš ohlásil kletbu sucha nad krajinou, stal se z něj psanec. Bůh ho ukryl na nečekaném místě – u chudé vdovy v Sareptě v zemi sidónské, nedaleko rodného města královny Jezábel. Elijáš podrobil vdovu těžké zkoušce. Chtěl, aby z poslední mouky a z posledního oleje udělala placku a přinesla mu ji – a budoucnost nechala na Hospo-

dina. Její víra se stala pověstnou a o staletí později ji chválil i Ježíš (L 4,26). A když se ani po mnoha dnech nevyprázdnil hrnc s moukou ani nádoba s olejem, žena začala více rozumět Elijášovu Bohu. Pak se však stala tragédie: její jediný syn náhle onemocněl a zemřel. Žena v zármutku a hněvu Elijášovi vyčítala: „Co ti bylo do mých věcí, muži Boží? Přišel jsi ke mně, abys mi připomněl mou nepravost a mému synu přivodil smrt?“ (1Kr 17,18; porovnej s Jr 19,5 a Mi 6,7) Žena vyjádřila nahlas pohanské uvažování, které se nyní šířilo i Izraelem. Podle něho si hřích člověka vyžadoval obět dítěte.

Jak ovlivnilo opětovné setkání se vzkříšeným synem duchovní zkušenost této vdovy? Co se můžeme z jejího vyznání naučit? (1Kr 17,24)

Ženina odpověď odhaluje účinnost Elijášova poselství. Jestliže Boží moc přináší život a znovu spojuje rodinu, v srdci člověka se rodí víra v Boha a v jeho slovo. Dnes mnozí lidé sice rozumově souhlasí s učením, které slyší, ale ve své náboženské zkušenosti jsou vlažní. Když však Boží pravdy prožíváme osobně a v našich rodinných vztazích se odehraje obnova a oživení, pak naše srdce zahoří.

Aplikace

Možná i vaše rodina toužebně čeká na opětovné sjednocení. Které Boží zaslíbení ti v tomto kontextu dává naději?

OBRÁTIT SRDCE K OLTÁŘI

Tu řekl Elijáš všemu lidu: „Přistupte ke mně!“ Všechn lid k němu přistoupil a on opravil pobožný Hospodinův oltář. (1Kr 18,30)

Osobní studium

Přečti si text **1Kr 18,20–45** a poznamenej si podstatu příběhu popsaného v těchto verších. Ačkoli kontext je úplně jiný, jak by se principy z tohoto příběhu mohly aplikovat na život rodiny?

Na vrchu Karmel Elijáš toužebně očekával, že jeho národ obnoví smlouvu s Hospodinem a že se vrátí k víře svých otců. Doufal, že taková změna s sebou přinese uzdravení do jejich životů, rodin a krajiny.

Čas večerní oběti. Poté, co pohanští kněží selhali ve svém úsilí zapálit přinesenou oběť, přišel na řadu Elijáš. Prorok působil a jednal rozvážně. Večerní čas, kdy přišel Elijáš na řadu, poukazoval i na Boží vykupitelský plán představený ve službě ve svatyni (**Ex 29,41**). Elijášova výzva „Přistupte ke mně!“ (1Kr 18,30) nám připomíná způsob, jakým k sobě zval hříšníky náš Spasitel (**Mt 11,28**). Rodiče, kteří se trápí nad svéhavým jednáním svého dítěte, mohou mít jistotu, že Bůh ho miluje stejně velkou láskou, jako miloval Izraelce. Bůh neustále vynakládá úsilí, aby k sobě přitáhl vzpurné a vzdorovité.

Elijáš se soustředil na Hospodinův oltář. Dnešním ekvivalentem by mohly být příležitosti, kdy je v našich rodinách připomínán a vyzdvihován Ježíš a jeho zachraňující milost. Právě rodinná pobožnost je příležitostí modlit se k Bohu, mluvit o něm, nově přijímat jeho dar spasení a věnovat čas přemýšlení o tom, co nás naučil.

Odpověď z nebes, kterou Elijáš očekával, měla být znamením, že Bůh svůj národ opět přijal. V **1Kr 18,37** se Elijáš modlí: „Odpověz mi, Hospodine! Odpověz mi, ať pozná tento lid, že ty, Hospodine, jsi Bůh. Ty sám obrať jejich srdce zpět k sobě.“ My sami nemůžeme svá srdce obrátit k Bohu – můžeme jen odpovědět na jeho milost, kterou nám zdarma nabízí.

Vše stravující oheň nedopadl na hříšníky, ale na oběť. Bůh tím poukázal na Ježíše: „Toho, který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti.“ (**2K 5,21**) Lidé na Boží jednání odpověděli chválou a vyznáním. Lží proroci na Boží milost neodpověděli, proto zemřeli. A pak dopadl na zemi osvěžující déšť, který ukončil její prokletí.

Aplikace

Každý z nás má mnohé těžké otázky, které prozatím zůstávají bez odpovědi. Které otázky trápí tebe? Jak vnímáš Boží jednání a Boží charakter, když víš, že jednoho dne dostaneš odpovědi i na to, co tě nyní trápí nejvíce?

OBRÁTIT SRDCE K JORDÁNU

³⁵Druhého dne tam byl opět Jan s dvěma ze svých učedníků. ³⁶Spatřil Ježíše, jak jde okolo, a řekl: „Hle, beránek Boží.“ ³⁷Ti dva učedníci slyšeli, co řekl, a šli za Ježíšem. (J 1,35–37)

²⁷Jan odpověděl: „Člověk si nemůže nic přisvojit, není-li mu to dáno z nebe. ²⁸Vy sami jste svědkové, že jsem řekl: Já nejsem Mesiáš, ale jsem vyslán jako jeho předchůdce. ²⁹Ženich je ten, kdo má nevěstu. Ženichův přítel, který u něho stojí a čeká na jeho rozkaz, upřímně se raduje, když uslyší ženichův hlas. A tak je má radost dovršena. ³⁰On musí růst, já však se menšit. (J 3,27–30)

Osobní studium

Spolu s proroctvím anděla Gabriela (L 1,17) a Ježíšovým potvrzením, že Jan Křtitel skutečně je zaslíbený Elijáš (Mt 11,14; 17,12.13), evangelia na různých místech dosvědčují, že Jan byl „poslem“, který měl připravit cestu Páně (Mt 11,10; Mk 1,2; L 7,27; Mal 3,1).

Uvažuj o hlavních tématech Janova poselství. Jan Křtitel měl svým poselstvím „obrátit srdce otců k synům a vzpurné k moudrosti spravedlivých a připravit Pánu lid pohotový“. Jak se to mělo stát? (Mt 3,2.8; 14,4; Mk 1,4; L 3,3.8.9.11.13.14)

Tak jako hospodář, který orá tvrdou zem, aby ji připravil na setí, Jan odsoudil hřích a vyzýval hříšníky, aby činili pokání. Lidská přirozenost je taková, že bez uvědomění si svého skutečného stavu člověk necítí potřebu něčeho lepšího. Janovo poselství obracelo lidi ke svatosti Božích požadavků. Jeho

posluchači si tak mohli uvědomit, že potřebují dokonalou Boží spravedlnost. Upřímné pokání je vždy spojeno s pokornou prosbou o to, aby nás Bůh změnil. Jan Křtitel odhaloval mělké a sobecké pokrytectví těch, kteří se hrdě pokládali za Abrahamovy děti. Snažil se ukázat na hlubší smysl víry jejich otců.

Jakým způsobem bylo Janovo poselství podle veršů J 1,35–37 a 3,27–30 přípravou cesty pro Ježíše?

Janovi bylo ukázáno, že Ježíš je Beránek Boží. Když takto představil Ježíše (J 1,29.36), doslova obrátil pozornost lidí k Ježíši. Učedníci Jana Křtitele – Ondřej a Jan (pisatel evangelia, který zaznamenal i události onoho dne) – jej opustili a stali se Ježíšovými učedníky. Elijášovo poselství neukazovalo pouze na potřebu člověka činit pokání, ale také rozpoznalo toho, který jediný mohl zachránit od hříchu, dokázalo nadchnout a přivést lidi k němu.

Aplikace

Kdyby měl Jan Křtitel vstoupit do tvé domácnosti, což by ti asi řekl? Jak by vypadalo jeho poselství pro vaši rodinu?

OBRÁTIT SRDCE K POSLEDNÍM DNŮM

[Jan] sám půjde před ním v duchu a moci Eliášově, aby obrátil srdce otců k synům a vzpurné k moudrosti spravedlivých a připravil Pánu lid pohotový. (L 1,17)

Osobní studium

Jako adventisté sedmého dne v určitém smyslu vnímáme svou roli podobně jako roli Jana Křtitele. Kazatel obnovy a pokání připravoval cestu pro první Kristův příchod. My jako hnutí usilujeme o totéž v souvislosti s druhým příchodem.

Na modlitbě uvažuj o úvodním textu. Jak tato slova vystihují naše poselství?

Prostřednictvím kříže nebeský Otec obrátil srdce svých dětí zpět k sobě. Zároveň obrátil jejich srdce i jednoho k druhému. Úkolem věřících se stala služba smíření. Prosili a vyzývali ostatní, aby se dali smířit s Bohem (2K 5,18–21; Ef 2,11–18), a stali se tak lidmi naplněnými milostí prostřednictvím díla Ducha svatého, který v nich nesl své ovoce lásky.

Svět nutně potřebuje projevy nesobecké péče, trvalé oddanosti a neochvějně věrnosti Bohu. Právě takové projevy mohou prostřednictvím milosti přinášet křesťan-

ské rodiny. Zároveň však musíme mít na paměti, že poselství, které hlásáme světu, se vztahuje i na nás. Jestliže se mezi námi, zvláště v našich rodinách, nebudou projevovat principy evangelia, jednoty, lásky a sebeobětování, budeme při hlásání tohoto poselství bezmocní. Ani ta nejvýmluvnější kázání a logické biblické výklady nestačí. Svět potřebuje vidět v našich životech (a v životě našich rodin) projevy pokání, obráceného srdce, lásky a oddanosti tomu, co hlásáme. Kázání Jana Křtitele s velkou mocí proměňovala životy jeho posluchačů. My můžeme dělat totéž prostřednictvím Boží milosti – ale jen do té míry, do jaké jsme ochotni s Bohem spolupracovat.

Prostřednictvím Ježíše jsme součástí nebeské rodiny (Ef 3,15). A ať už žijeme sami nebo ve vícečetné rodině, jsme povoláni být svědky Boha, kterému sloužíme. A nic nemůže naše svědectví udělat efektivnějším, než když ukážeme světu, co může vykonat rodina bez ohledu na svou velikost.

Aplikace

Jak můžeš svým nejbližším a nejmilovanějším projevít, že je máš rád a staráš se o ně?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 11. kapitolu „Na hoře Karmel“ z knihy *Od slávy k úpadku* (PK 143–154; OSU 54–58) a 10. kapitolu „Janovo poselství“ z knihy *Touha věků* (DA 97–108; TV 56–63).

„Naše poselství musí být stejně přímé jako Janovo. On napomínal krále za jejich nespravedlnost. Bez ohledu na nebezpečí, jemuž byl jeho život vystaven, nikdy nedovolil, aby pravda z jeho úst zněla slabě. Naše dílo musí být i dnes hlásáno stejně věrně.“ (4BC 1184)

Otázky k rozhovoru

1. Uvažujte ve třídě o důležitosti Elijášova poselství pro vaše místní sborové společenství. Jak můžete pomoci svému sboru pochopit podstatu tohoto poselství a jeho roli v šíření evangelia?
2. Vyprávějte o své zkušenosti obrácení. Jak konkrétně vše probíhalo? Jak tato zkušenost změnila tvůj život a životy tvých blízkých?
3. Pokud chápeme svou roli podobně jako roli Jana Křtitele, jak bychom se měli připravit na případné obtíže v našem životě?
4. Jakých zaslíbení se jako rodiče můžeme dovolávat pro své děti, které – alespoň v této životní etapě – odešly pryč od Boha?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____